

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS/ NATIONAL SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SETSWANA PUO YA GAE (HL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

2023

MADUO: 100

NAKO: Diura di le 3

Pampiri e, e na le ditsebe di le 6.

DITAELO LE TSHEDIMOSETO

1. Pampiri e, e arogantswe ka DIKAROLO di le PEDI.

KAROLO YA A: Tlhamo (50)

KAROLO YA B: Ditlhangwa tsa tirisano (2 x 25) (50)

ELA TLHOKO: O tshwanetse go araba dipotso di le PEDI go tswa mo KAROLONG YA B.

2. Araba potso e le NNGWE go tswa mo go KAROLO YA A le di le PEDI go tswa mo go KAROLO YA B.
3. Kwala ka puo e o tlhatlhobiwang ka yona.
4. Simolola KAROLO NNGWE le NNGWE mo tsebeng e NTŠHWA.
5. O tshwanetse go rulaganya (sk. letlhomeso la dikakanyo/lenaneopaakanyo/mmapa wa dikakanyo/dintlhakgolo, jj), runa (tseleganya) o be o tlhotlhe tiro ya gago diphoso. Thulaganyo e tshwanetse go tlhagelela PELE ga tlhamo.
6. Ipaakanyo kana setlhangwa sa ntlha se supuwe jalo ka botlalo. O gakololwa go thala mola go kgabaganya ipaakanyo kana setlhangwa sa ntlha.
7. O gakololwa go dirisa nako ya gago ka mokgwa o o latelang:
- KAROLO YA A: Metsotso e le 100
- KAROLO YA B: Metsotso e le (2 x 40) 80
8. Nomora dikarabo ka nepagalo go latela thulaganyo ya dinomoro e e dirisitsweng mo pampiring ya dipotso.
9. O se ka wa tsenyeletsa setlhogo fa o bala mafoko.
10. Kwala ka mokwalo o o buisegang le ka mopeleto o o kannweng ke Lekgotla la Bosetšhaba la Puo ya Setswana.

KAROLO YA A: TLHAMO**POTSO 1**

Kwala tlhamo ya boleele jwa mafoko a a ka nnang 400–450 ka NNGWE FELA ya ditlhogo kgotsa ditshwantsho tse di neilweng. Fa o dirisa setshwantsho go kwala tlhamo, se neele setlhogo se se maleba. O se ka wa lebala go thala letlhomeso kana lenaneopaakanyo, go tthagisa setlhangwa sa ntlha le go se runa pele o kwala sa bofelo.

- 1.1 Ga ke ise ke tenege jalo mo botshelong ... [50]
- 1.2 Bodiba jo bo jeleng ngwana 'a mmaago, o re o bo bona o bo sikologe. [50]
- 1.3 Ditiragalo tsa malatsi a, di supa gore ruriruri lefatshe le senyegile. [50]
- 1.4 Fa nka ipona ke kgaogane le ditsala tse di bosula ... [50]
- 1.5 A seemo sa ikonomi/itsholelo mo Aforikaborwa se fetotse botho jwa rona? [50]
- 1.6 Go iphataphatela go botoka go na le go direlwa. Dumela kgotsa o ganetse. [50]

Ditshwantsho tse di mo go tsebe 3 le 4 di ka tsosa maikutlo kgotsa tsibogo e e rileng. Tlhopha setshwantsho se le SENGWE mme o kwale tlhamo ka ga sona. Neela tlhamo ya gago setlhogo se se maleba. Nomora potso ya gago go nna (1.7 kgotsa 1.8).

ELA TLHOKO: Diteng tsa tlhamo ya gago di tshwanetse go nyalana le setshwantsho se o se tlhophileng.

1.7

[E nopotswe go tswa go freightnews.co.za]

[50]

1.8

[E nopotswe go tswa go alexnews.co.za]

[50]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA A: 50

KAROLO YA B: DITLHANGWA TSA TIRISANO**POTSO 2**

Araba dipotso di le PEDI fela mo karolong e. Karabo e nne boleele jwa mafoko a a ka nnang 180–200 (diteng fela). O gakololwa go runa le go tlotlha ditlhangwa tsa gago diphoso.

2.1 LEKWALO LA BOTSALANO

Malomaago o ne a amega mo kotsing ya sejanaga dingwaga tse pedi tse di fetileng mme o bone madi go tswa mo letloleng la dikotsi tsa tsela. O batla go dirisa madi ao go itirela sengwe se se ka mo tswelang mosola. Mo kwalele lekwalo le mo go lona o dirisang maitemogelo a o a ungwileng kwa yunibesithing mme o mo thuse gore a akaretse tse a di tlhokang fa a dira tekanyetsokabo ya madi ao.

[25]**2.2 LEKWALO LA SEMMUSO**

O tsenetse katiso ya dithuto tsa go apaya kwa setheong sengwe, mme morago wa tsenela kgaisano e mo go yona o neng wa ikgapela sekgele sa bommankge mo kitsong ya kapeo. Kwalela tlhogo ya setheo seo lekwalo o mo lebogetse o be o mo akgole ka tsela e ba go rupisitseng ka yona.

[E nopotswe go tswa go sachefacademy.com]**[25]****2.3 PEGELO**

Modiri mo lebenkeleng la ditshamekisi tsa bana o ne a tshela moreki mongwe ka sanethaesa fa a tsena mo lebenkeleng mme ya fetela kwa matlhong a gagwe ka phoso. Moreki o ne a tsenya ngongorego morago ga tiragalo e. Jaaka motsamaisi wa lebenkele, kantorokgolo e ne ya go kopa go kwala pegelo ka se se diragetseng. Kwala pegelo eo.

[25]

2.4 ATHIKELE YA MAKASINE

Motlhankedi wa Lefapha la Tikologo o ne a le kwa sekolong sa lona a bua ka ga go jala le go somarela dimela mo tikologong ya gaeno. Kwala athikele ya makasine ka ga setlhogo se.

[25]**2.5 POTSOTHERISANO**

Mo motseng wa lona go na le rra/mmakgwebo yo o atlegileng. Ka ntlha ya tlhokego ya ditiro, o akanya go simolola kgwebopotlana gore o iphedise ka yona. O tlhoka maele a go itshimololela kgwebopotlana mme rra/mmakgwebo o ikemiseditse go go thusa. Kwala potsotherisano e e nnileng teng magareng ga lona.

[25]**2.6 PUO E E SA TLHOMAMANG**

Motshegetsikawena wa setlhopha sa motshameko o lo o ratang o ne a kubugelwa ke bolwetse mme a tlogela botshelo jo bo ka kwano. Botsamaisi jwa setlhopha seo, bo go kopile jaaka motshegetsimogolo wa setlhopha go neelana ka puo kwa tirelong matshediso a gagwe ka lo ne lo ntshana se inong. Kwala puo e e sa tlhomamang e o tlaa neelanang ka yona.

[25]

PALOGOTLHE YA KAROLO YA B:
PALOGOTLHE:

50
100